

Bu proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Mevsimlik Tarımda Çocuk İşçiliğinin Ortadan Kaldırılması Projesi

Projenin genel hedefi, mevsimlik tarımda en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına katkıda bulunmaktır.

Projenin amacı, mevsimlik tarımda en kötü biçimlerdeki çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına yönelik ulusal ve yerel kapasiteyi güçlendirmek ve risk altındaki çocuklara ve ailelerine hizmet vermektir. Proje'nin Yararlanıcısı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB), Çalışma Genel Müdürlüğü; Sözleşme Makamı ise ÇSGB, Avrupa Birliği ve Mali Yardımlar Dairesi Başkanlığı'dır. Proje, işçi ve işveren örgütleri, Milli Eğitim, İşçileri, Tarım ve Ormancılık Bakanlıkları, Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), belediyeler, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları (STK'lar) ile yakın işbirliği yapılarak uygulanacaktır.

Cıktılar

Uluslararası düzeyde ise Proje, ILO'nun BM'nin norm koyucu örgütü işlevini gördüğü çalışma yaşamına öncülük ve rehberlik eden ilgili Uluslararası Standartların daha iyi uygulanmasına katkıda bulunacaktır. Eylem bu bakımdan, Türkiye'nin de taraf olduğu ILO 1999 tarihli ve 182 sayılı En Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesi ve 1973 tarihli ve 138 sayılı Asgari Yaş Sözleşmesi'nin uygulanmasını destekleyecek; 2030 Gündemi kapsamında Amaç 8 (SKA 8) İnsana Yakışır İş ve Ekonomik Büyüme'nin gerçekleştirilmesine, özellikle de, 2025 yılına kadar çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin yasaklanması ve ortadan kaldırılmasına yönelik acil önlemler alınmasını gerektiren Hedef 8.7'ye katkıda bulunacaktır. Hedef 8.7 ile bağlantılı olarak, Eylem, ILO Program ve Bütçesi (2020-2021) ve Türkiye'de Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma İşbirliği Çerçevesi (2021-2025) kapsamında "Sonuç 7: Herkes için yeterli ve etkili koruma"ya da katkıda bulunacaktır.

Tarım sektöründe, aile işletmesi hariç olmak üzere, gezici ve geçici tarım işçiliği, aileleri her türlü riske maruz bırakması, çocukların bu riskler karşısında aşırı kırılgan olması nedeniyle, Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Ulusal Programı'na (2017-2023) göre çocuk işçiliğinin en

kötü biçimlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Türkiye'nin esas politika dokümanlarından biri olan Onbirinci Kalkınma Planı'nda, çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına yönelik özel önlemler bulunmaktadır. ÇSGB'nin koordinatörlüğünde hazırlanan Ulusal İstihdam Stratejisi'nde (2014-2023) yer alan çocuk işçiliğiyle mücadele kapsamında, 2023 yılına kadar, sanayide ağır ve tehlikeli işlerde, sokaklarda ve mevsimlik tarımda çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin, diğer alanlardaki çocuk işçiliğinin yüzde 2'sinden daha aşağıya düşürülmesi hedeflenmektedir.

Proje'nin hedefleri, yukarıda anılan Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Ulusal Programı (2017-2023), Onbirinci Kalkınma Planı ve Ulusal İstihdam Stratejisi (2014-2023) ile uyumludur.

Proje Sonuçları

Sonuç 1: Mevsimlik tarımda çalışan/risk altında olan çocukların çalışmaktan kurtarılması veya çalışmalarının önlenmesi; aileler, işverenler, tarım araçları ve köy muhtarlarının çocuk işçiliğinden kaçınması veya çocuk işçiliğiyle mücadele etmesi.

Sonuç 2: ÇSGB, işçi ve işveren örgütleri, jandarma, STK'ların çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerini ortadan kaldırmaya yönelik politikalar geliştirmek ve uygulamak için koordineli biçimde harekete geçmesi.

Sonuç 3: Halkın ve hedef grupların mevsimlik tarımda çocuk işçiliğini ortadan kaldırma isteğinin artırılması.

Sonuç 4: Mevsimlik tarımda çocuk işçiliğini ortadan kaldırmaya yönelik politikaların savunulması, hazırlanması, planlanması ve uygulanmasının güçlendirilmesi.

Sonuç 5: Ulusal ve yerel düzeyde çocuk işçiliğiyle mücadele önlemlerinin uygulanması ve yönetilmesi alanında paydaşlar arasında eşgüdüm ve işbirliğinin güçlendirilmesi.

İNSAN KAYNAKLARININ
GELİŞTİRİLMESİ
PROGRAM OTORİTESİ

T.C. ÇALIŞMA VE
SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

Uluslararası
Çalışma
Örgütü

Çıktılar

1. 12.000 çocuğa yerinde eğitim, rehberlik, danışma ve rehabilitasyon hizmetleri verilmiş olacaktır.
2. Mevsimlik tarımda çalışan/risk altında olan çocukların 2.000 aile üyesi, yaşam ve meslek becerileri edinmek üzere mesleki ve genel eğitim programlarına yönlendirilmiş olacaktır.
3. Mevsimlik tarımda çocuk işçiliğinin olumsuz yönleri ve ilgili mevzuat hakkında eğitim, 200 tarım aracı, 500 işveren ve 200 köy muhtarına verilmiş olacaktır.
4. Yerleşim alanlarında, 12.000 çocuk giyecek, hijyen ve eğitim malzemeleri ile desteklenecek ve mevsimlik tarımda çalışan ailelerin yaşam koşulları iyileştirilmiş olacaktır.
5. ÇSGB'nin merkez ve taşra teşkilatının çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerinin ortadan kaldırılmasına yönelik planlama, yönetim, koordinasyon, uygulama ve izleme kapasitesi artırılmış olacaktır.
6. Jandarma ve STK'ların çocuk işçiliğiyle mücadele kapasiteleri artırılmış olacaktır.
7. Çocuk İşçiliği İzleme ve Takip Sistemi kurulmuş ve mevcut e-METİP sistemi iyileştirilmiş olacaktır.
8. Halk, çocuklar, aileler, işverenler, karar makamları, okul müdürleri, öğretmenler, araçlar ve basına yönelik iletişim kampanyası geliştirilmiş ve yürütülmüş olacaktır.
9. Çocuk işçiliği, nedenleri, sonuçlarının değerlendirilmesi, iyi uygulamaların gözden geçirilmesi, çocuk işçiliğinin ortadan kaldırılmasına yönelik politika önerilerinin geliştirilmesi, mevsimlik tarımda yaşam ve çalışma koşullarının iyileştirilmesine ilişkin bilimsel ve teknik çalışmalar yürütülmüş olacaktır.
10. Mevcut çocuk işçiliği bildirim mekanizmalarının haritasının çıkarılması, olumsuz teşviklerin tespit edilmesi, tarımsal üretim tedarik zincirinin her aşamasında etkili uygulatma mekanizmalarının önerilmesi için sektörler arası çalışma grupları kurulmuş olacaktır.
11. İlgili saha ekipleri ile paydaşlar arasında etkin koordinasyon ve işbirliği sağlamak üzere toplantılar ve saha ziyaretleri yapılmış olacaktır.

Hedef Gruplar

- Daimi ikamet ettikleri bölgede mevsimlik tarım işçisi olarak çalışan çocuklar
- Aileleriyle birlikte mevsimlik tarım işçiliği göçüne katılan ve göçmen mevsimlik tarım işçisi olarak çalışan çocuklar
- Aileleriyle birlikte mevsimlik tarım işçiliği göçüne katılan ve evde/çadırda çalışan çocuklar
- Aileleriyle birlikte mevsimlik tarım işçiliği göçüne katılan ancak çalışmayan çocuklar
- Mevsimlik tarımda çalışan çocukların aile üyeleri
- Seçili illerde tarımsal üretim tedarik zinciri temsilcileri (çiftçiler, araçlar, işverenler/tarla-bahçe sahipleri)
- Seçili illerde muhtarlar, imamlar, yerel basın temsilcileri
- Seçili illerde okul müdürleri ve öğretmenler
- ÇSGB'nin merkez ve taşra personeli, yerel yönetimlerin personeli
- Yerel ve ulusal düzeyde ilgili kamu kurumlarının personeli
- İlgili sosyal ortakların personeli
- İlgili STK'ların personeli

Proje'nin Uygulanacağı İller

Şanlıurfa, Mardin, Adıyaman, Diyarbakır, Adana, Mersin, Hatay, İzmir, Manisa, Ankara, Eskişehir, Konya, Malatya, Ordu, Bursa ve Düzce.

Donör

Avrupa Birliği (AB), IPA II

Süre

1 Ekim 2020 – 31 Aralık 2023 (40 ay)

